

REPUBLIKA E SHQIPËRISË
AVOKATI I POPULLIT

*Seksioni për organet e administratës qendrore, të pushtetit vendor
dhe të të tretëve që veprojnë për llogari të tyre*

Adresa: Bulevardi: "Zhan D'Ark" Nr.2
Tiranë, Shqipëri

Tel/Fax: +355 4 2380 300/315
E-mail: ap@avokatipopullit.gov.al
www.avokatipopullit.gov.al

Nr. Prot.
Nr. Dok. 202201524/14

Tiranë ____/____/2024

Lënda: *Rekomandim për trajtimin e rastit të shtetasit z. P. H.*

AGJENCISË KOMBËTARE TË MBROJTJES CIVILE

TIRANË

Për dijeni: Z. P. H.
Fshati Buzaishtë, Velçan

POGRADEC

Të nderuar,

Pranë institucionit të Avokatit të Popullit, më datë 13.12.2022, është regjistruar një ankesë nga z. P. H. ndaj institucionit të Agjencisë Kombëtare të Mbrojtjes Civile (AKMC), në të cilën ka parashtruar, ndër të tjera, se në vitin 2001 banesa e tij është deklaruar e pabanueshme për shkak të rrëshqitjes së dheut. Ankuesi ka kërkuar në mënyrë të herëpashershme dëmshpërbimin nga autoritetet në vlerën e plotë në përputhje me legjislacionin në fuqi.

Më konkretisht, nga dokumentacioni i vënë në dispozicion nga ankuesi rezulton se Komisioni i ngritur pranë ish- Komunës Velçan, sot Njësia Administrative Velçan, ka kryer inspektimin në banesën e ankuesit, duke arritur në konkluzionin se banesa e tij është e pabanueshme dhe përbën rrezik

për jetën e banorëve. Pas preventivit të dëmeve dhe planimetrisë së ndërtesës, Ish-Këshilli i Komunës Velçan me vendimin e datës 22.05.2001 ka vendosur: *“Duke u nisur nga gjendja financiare e Këshillit të Komunës që nuk mundet ta përballojë Komuna dëmet e shkaktuara dhe të pasqyruara në preventive, t’i drejtohet në bazë të VKM nr. 206, datë 26.03.1998 (referuar këtu VKM-së nr. 206/1998 “Për kriteret për pjesmarrjen e shtetit në përballimin e dëmeve në rast fatkeqësish), sipas pikës 4/1, të propozohet Këshillit të Qarkut Korçë që t’i drejtohet Këshillit të Ministrave (Drejtorisë së Emergjencës për ndihmën financiare”.*

Me vendimin nr. 7, datë 11.06.2001 *“Për kriteret dhe pjesëmarrjen e shtetit në përballimin e dëmeve në rast fatkeqësish”, Këshilli i Qarkut Korçë ka vendosur: “1. Për mungesë të fondeve financiare nuk është mundësia e dhënies së ndihmës financiare familjeve të dëmtuara nga zjarri dhe rrëshqitja e banesave, sipas dokumentacionit të paraqitur nga komunat...2. Për ndihmat e propozuara nga komunat...të paraqiten dokumentat përkatëse në Ministrinë e Pushtetit Lokal (Drejtoria e Emergjencave Civile) për akordimin e fondeve të nevojshme në bazë të VKM-së nr. 206/1998...P. H. ndihma në xxx lekë”.*

Në datë 29.06.2001 Prefekti i Qarkut Korçë është shprehur se vendimi i Këshillit të Qarkut Korçë nr. 7, datë 11.06.2001 është i rregullt dhe është dërguar dokumentacioni përkatës pranë AKMC.

Që nga viti 2001 deri në vitin 2015, AKMC-ja si organi përgjegjës për administrimin dhe përfundimin e procesit të kompensimit të plotë financiar, nuk ka kryer asnjë veprim për rreth 14 vite, por ka shqyrtuar vetëm dokumentacionin përkatës në vitin 2015 dhe i ka akorduar ankuesit një pjesë të ndihmës financiare.

Ndër vite, me shkresën datë 16.12.2016 të Ministrisë së Punëve të Brendshme drejtuar ankuesit, është mbajtur qëndrimi se: *“Për të nxjerrë konkluzione për mundësinë e dhënies së pjesës tjetër të ndihmës financiare, Drejtoria e Përgjithshme e Emergjencave Civile ka planifikuar një inspektim në banesën tuaj”.*

Me shkresën datë 15.12.2022 drejtuar ankuesit AKMC është shprehur, ndër të tjera, se është realizuar vlerësimi total i dokumentacionit tekniko-ligjor të ankuesit të nevojshëm për të kërkuar dhe vërtetuar dhënien e ndihmës

financare dhe ka komunikuar në vitin 2015 masën e kompensimit financiar për rastin e ankuesit.

Pas regjistrimit të kësaj çështjeje, Institucioni i Avokatit të Popullit ka konstatuar se, ankesa e paraqitur plotëson të gjithë kushtet thelbësore si në aspektin formal, ashtu edhe në atë substancial për t'u konsideruar në kompetencën e tij lëndore, ndaj bazuar në nenin 13, shkronjën “a”, të nenit 17 dhe shkronjën “b”, të nenit 18, të ligjit nr. 8454, datë 04.02.1999 “Për Avokatin e Popullit”, të ndryshuar (ligj nr. 8454/1999), ka vendosur ta pranojë atë dhe të fillojë procedurën e shqyrtimit të çështjes.

Sa më sipër, në kuadër të hetimit adminsitrativ me shkresën nr. K3/P14-4 prot., datë 22.02.2023, i kemi kërkuar AKMC-së informacionin dhe dokumentacionin për sa pretendohet nga ana e ankuesit, arsyet e mosdhënies së ndihmës financiare edhe pse ka kaluar kaq shumë kohe, si dhe çdo lloj informacioni e dokumentacioni lidhur me këtë çështje.

Me shkresën nr. 153/2 prot., datë 01.03.2023 AKMC-ja, është shprehur ndër të tjera, se: *“...ka realizuar vlerësimin e dokumentacionit tekniko-ligjor për rastin e ankuesit P. H. dhe ka komunikuar në vitin 2015 masën financiare të kompensimit. Me qëllim trajtimin e pretendimit të ngritur...rezultoi se dokumentacioni tekniko-ligjor...nuk ishte i plotë dhe kemi përgatitur shkresën nr. 169/1 prot., datë 20.01.2023 “Kërkesë për informacion dhe dërgim dokumentacioni për rastin e z. P. H.”, nga ku kemi kërkuar Bashkisë Pogradec informacion në lidhje me masën e kompensimit financiar dhe përcjelljen e plotë të dokumentacionit tekniko-ligjor. Bashkia Pogradec si subjekti që ka hartuar dokumentacionin e shtetasit, nëpërmjet shkresës nr. 414/1 prot., datë 07.02.2023....njofton se nuk disponon dokumentacionin tekniko-ligjor....AKMC...drejtuar Bashkisë Pogradec, nga ku si organi përgjegjës për hartimin, administrimin dhe më pas arkivimin e dokumentacioneve tekniko-ligjore, pranë Drejtorisë së Përgjithshme të Arkivave, kërkojmë nga ana e saj pajisjen dhe përcjelljen e plotë të dokumentacionit në fjalë”*.

Bashkia Pogradec me shkresën nr. 414/1 prot., datë 07.02.2023 drejtuar AKMC-së është shprehur: *“...në Drejtorinë e Emergjencave...në Njësinë Administrative nuk ka dokumentacion tekniko-ligjor të z. P. H.. Disponojmë vetëm vendimin nr. 7/2001 për miratim fondi...ku z. P. H. ... duhet të marrë ndihmë në lekë 1.446.088. Dokumentacioni tekniko – ligjor, nuk gjendet në*

Drejtorinë e Emergjencave...në Njësinë Administrative, pasi i gjithë dokumentacioni i familjeve të dëmtuara nga përmbytja, rrëshqitja e truallit etj, deri në vitin 2015, është dërguar dhe gjendet pranë Drejtorisë së Përgjithshme të Arkivave Tiranë.

Me shkresën nr. K3-P14-6 prot., datë 27.06.2023, institucioni i Avokatit të Popullit i është drejtuar AKMC-së dhe Bashkisë Pogradec, duke konsideruar se ankuesi ka marrë një pjesë të dëmshpërblimit dhe prezumuar se dokumentacioni është shqyrtuar e analizuar një herë, duke kërkuar informacion, ndër të tjera, përse kërkohet sërish dokumentacioni tekniko-ligjor; arsyet ligjore përse pas kaq shumë vitesh janë vonuar këstet për të plotësuar vlerën e plotë të përcaktuar dhe të miratuar në shumën xxx lekë; si dhe çdo lloj informacioni e dokumentacioni duke synuar zgjidhjen përfundimtare të të drejtës së qytetarit.

Me shkresën nr. 169/9 prot., datë 12.07.2023 AKMC është shprehur ndër të tjera se: *“...ka realizuar vlerësimin e dokumentacionit tekniko-ligjor për rastin e shtetasit P. H. dhe ka komunikuar në vitin 2015 masën financiare të kompensimit. Me qëllim konfirmimin e pretendimeve të ngritura dhe orientimin e problematikës së paraqitur, pas kontrollit të realizuar nga ana jonë, rezultoi se dokumentacioni tekniko-ligjor...nuk është i plotë dhe i saktë dhe kemi përgatitur shkresa të përsëritura drejtuar Bashkisë Pogradec nga ku si organi përgjegjës...kërkojmë nga ana e saj pajisjen dhe përcjelljen...”*.

Me shkresat nr. K3/P14-10 prot. datë 22.11.2023, K3/P14-8 prot. datë 30.10.2023, nr. K3/P14-12 prot. datë 23.08.2023, i është kërkuar sërish AKMC-së informacioni dhe dokumentacioni, nëse është akorduar ndonjë pjesë e ndihmës financiare për këtë shtetas dhe në cilën vlerë; a është analizuar ndonjëherë më parë dokumentacioni tekniko-ligjor i këtij shtetasi; në cilin vit është shqyrtuar dosja e tij ku është vënë re mungesa e dokumentacionit tekniko-ligjor dhe cilat mungojnë; a është shqyrtuar në afat dosja e ankuesit dhe nëse jo, cilat janë arsyet e vonës; informacion nëse i jeni drejtuar Drejtorisë së Përgjithshme të Arkivave dhe në çfazë të përgjigjes ndodheni; cilat janë pretendimet e reja të ankuesit pasi ai është ankuar për mosmarrje të vlerës së plotë e cila është miratuar që më parë dhe jo për ndonjë pretendim të ri për vlerë të re kompensimi.

Me shkresat nr. 169/14 prot., datë 10.11.2023, nr. 169/19 prot, datë 11.12.2023, nr. 1551/2 prot., datë 04.09.2024 jeni shprehur se, *“bazuar*

njoftimit për shpërndarje fondi financiar në 2015 ka realizuar kompensimin sipas masës së komunikuar. Me qëllim konfirmimin e pretendimeve të ngritura...për një masë tjetër kompensimi financiar, rishqyrtuam dokumentacionin...dhe konstatuam se nuk ishte i plotë (referuar edhe periudhës kur ka ndodhur fatkeqësia në 2001) prandaj kemi kërkuar nga njësitë e qeverisjes vendore ripërcjelljen e saktë dhe të plotë të tij. Kërkesën tonë e bazojmë në rivlerësimin e dokumentacionit ku në procesverbalin e konstatimit të gjendjes rezulton se banesa është e pabanueshme dhe në rrezik për jetën e banorëve të banesës, ndërsa shërbimi Gjeologjik Shqiptar pohon se trualli ku është ndërtuar banesa, është i ndërtuar me depozitime deluviale...Shërbimi Gjeologjik Shqiptar citon se dhoma të banesës janë të pabanueshme, nga ku bazuar VKM-së duhej si element shtesë zhvendosja e banesës në një tjetër truall sipas përcaktimeve të KRRT-së...prandaj kemi kërkuar nga ana e Bashkisë Pogradec dhe Prefekturës së Qarkut Korçë përcjellje të plotë të elementëve të dokumentacionit tekniko-ligjor”.

Vlerësimi i Avokatit të Popullit, konkluzione dhe rekomandime

Agjencia Kombëtare e Mbrojtjes Civile është një nga autoritetet e mbrojtjes civile, e cila si një institucion dhe strukturë qëndrore ushtron përgjegjësinë e saj në drejtim të planifikimit të fondeve jo vetëm për marrjen e masave parandaluese, por edhe rehabilituese ndaj fatkeqësive.

Vlerësojmë se lidhur me rastin në fjalë, veprimtaria administrative e kryer prej AKMC-së nuk ka qenë efikase dhe nuk i është përgjigjur situatës emergjente, si pasojë e së cilës ka rezultuar se deri më sot akoma nuk është zgjidhur kjo problematikë e ankuesit P. H., për shkak të mosakordimit të plotë të fondit për ndihmë financiare, në favor të këtij shtetasi.

Konkretisht, ka rezultuar se pas dëmtimit të banesës së shtetasit P. H., për shkak të rrëshqitjes së dheut, Komuna Velçan, ka ndjekur procedurën dhe ka hartuar dokumentacionin përkatës në përputhje me VKM-në nr. 206/1998 (dhe ligjin e kohës nr. 8756, datë 26.03.2001 “Për Emergjencat Civile”, pikës 3), duke kaluar për kompetencë të mëtijshme për shqyrtim rastin tek Këshilli i Qarkut Korçë, i cili ka marrë vendimin nr. 7, datë 11.06.2001. Ky i fundit pasi ka kryer të gjitha procedurat ligjore në zbatim të VKM nr. 206/1998, në pamundësi financiare për të përballuar dëmin me shpenzimet e veta, ka përcjellë dokumentacionin përkatës në Ministrinë e Pushtetit Lokal, për zbatimin e procedurave ndjekëse ligjore pranë Drejtorisë të Emergjencave

Civile (informacion që rezulton nga dokumentacion i vënë në dispozicion nga ankuesit).

Nga hetimi administrativ i kësaj çështje, vetë AKMC ka pohuar se: *“bazuar njoftimit për shpërndarje fondi financiar në 2015 ka realizuar kompensimin sipas masës së komunikuar”*, pra që një pjesë e kompensimit të ankuesit është realizuar. Ndërkohë që vetë AKMC nuk është e qartë dhe nuk jep argumenta të plota kur pohon se *“me qëllim konfirmimin e pretendimeve të ngritura...për një masë tjetër kompensimi financiar, rishqyrtuam dokumentacionin...dhe konstatuam se nuk ishte i plotë (referuar edhe periudhës kur ka ndodhur fatkeqësia në 2001) prandaj kemi kërkuar nga njësitë e qeverisjes vendore ripërcjelljen e saktë dhe të plotë të tij”*, përse duhet të bëhej një vlerësim i situatës së ankuesit kur akordimi i një pjese të kompensimit është kryer 1 herë mbi të njëjtën dokumentacion të analizuar dhe marrë në shqyrtim më herët.

Deri më sot nuk është mundësuar akordimi i plotë i ndihmës financiare për këtë shtetas, pasi ende nuk ka përfituar shumën e plotë prej xxx lekë për dëmet e shkaktuara në banesën e tij.

Pra, lidhur me qëndrimin e mbajtur nga ana e institucionit të AKMC-së se, nuk disponon të plotë dhe të saktë dokumentacionin tekniko-ligjor të hartuar për rastin e shtetasit z. P. H. sqarojmë këtu se, ky është një qëndrim jo korrekt dhe “alogjik”. Sikurse rezultoi nga hetimi administrativ, fakti i përfutimit nga ky shtetas i një pjese të vlerës që i takonte si kompensim financiar për dëmet e shkaktuara në banesën e tij, prezumon faktin se dokumentacioni i tij ka qenë i hartuar dhe i plotësuar në përputhje me ligjin, kjo me argumentin se *procedura administrative e çeljes së fondit* financiar për dhënien e ndihmës financiare, bazuar dispozitave ligjore dhe nënligjore, realizohet në momentin që disponohet dokumentacioni tekniko-ligjor i sakët dhe i plotë. Në kushtet kur kjo panoramë dokumentare ka qenë e plotë, nga ana e autoritetit kompetent shtetëror është vijuar më tej me kompensimin financiar për këtë shtetas edhe pse jo në mënyrë të plotë, sikurse vetë pohohet nga ana e AKMC-së.

Edhe sikur në mënyrë hipotetike të pranohet për një çast qëndrimin e mbajtur të sipërcituar, konstatojmë se, veprimet e ndërmarra nga ana e AKMC-së nuk i përgjigjen situatës sikundër parashtroni, pasi përgjatë gjithë kësaj kohe nuk ka patur asnjë akt administrativ i cili do të përfundonte procedurën

administrative lidhur me zgjidhjen e rastit të ankuesit, apo qoftë edhe shkresë “Për kthim dokumentacioni”/”Për mungesë dokumentacioni”.

Nga shkresat lihet shkak për të kuptuar, se dokumentacioni i plotë i është vendosur në dispozicion AKMC-së nga Bashkia Pogradec kur është akorduar një pjesë e shumës së kompensimit, dhe pavarësisht kësaj nuk është akorduar e plotë ndihma financiare për këtë ankues, për fatkeqësinë natyrore të ndodhur.

Në përputhje me pikën 2, të nenit 15, të Kushtetutës së Republikës së Shqipërisë, organet e pushtetit publik, në përmbushje të detyrave të tyre duhet të respektojnë të drejtat dhe liritë themelore të njeriut, si dhe të kontribuojnë në realizimin e tyre.

Bazuar në legjislacionin për dëmshpërblimin financiar për rastet e fatkeqësisë natyrore, konkretisht ligji nr. 8756, datë 26.3.2001 “Për emergjencat civile”, dhe VKM-në nr. 206/1998, vlerësojmë se, institucionet përkatëse kanë përmbushur detyrimin ligjor për dërgimin e dokumentacionit të përgatitur nga Njësia Vendore (ish Komunat, bashkitë dhe Këshilli i Qarkut), në AKMC (pranë Ministrisë së Mbrojtjes) për rastin në fjalë.

Ndërsa vlerësojmë se, në ushtrim të funksioneve të AKMC dhe në përmbushje të përgjegjësisë të parashikuara në ligj, gjatë veprimtarisë administrative lidhur me rastin, rezulton mosveprim krejtësisht i pajustifikuar nga ana e AKMC-së në ushtrimin e kompetencave detyruese ligjore, e për pasojë janë kryer veprime ose mosveprime që bien ndesh me frymën e parimeve të Kodit të Procedures Administrative, e konkretisht konstatojmë se:

Është cenuar parimi i ligjshmërisë, i cili parashikohet në nenin 4, të Kodit të Procedurës Administrative, ku parashikohet se: “*Organet publike ushtrojnë veprimtarinë e tyre në përputhje me Kushtetutën e Republikës së Shqipërisë, me marrëveshjet ndërkombëtare të ratifikuara dhe legjislacionin e zbatueshëm në Republikën e Shqipërisë, brenda kufijve të kompetencave të tyre dhe në përputhje me qëllimin për të cilin janë dhënë këto kompetenca”.*

Parimi i drejtësisë dhe i paanësisë, i cili parashikohet në nenin 13, të Kodit të Procedurës Administrative ku parashikohet se: “*Në ushtrimin e*

funksioneve të tij, organi publik trajton në mënyrë të drejtë dhe të paanshme të gjitha subjektet me të cilat krijon marrëdhënie”.

Vlerësojmë se argumenti i dhënë nga AKMC se: *“me qëllim konfirmimin e pretendimeve të ngritura dhe orientimin e problematikës së paraqitur, për një masë tjetër kompensimi financiar, rishqyrtuar dokumentacionin tekniko-ligjor...”* nuk qëndron pasi vlera e kompensimit të ankuesit është përcaktuar që me vendimin nr. 7, datë 11.06.2001 të Këshillit të Qarkut Korçë. Ankuesi nuk ka kërkuar rivlerësim të dëmit dhe as një masë të re kompensimi, por kompensimin në vlerën e plotë për sa është përcaktuar edhe në VKM nr. 206/1998.

Parimi i objektivitetit, i cili sanksionohet në nenin 14, të Kodit të Procedurës Administrative ku parashikohet se: *“Gjatë ushtrimit të veprimtarisë administrative, organet publike marrin në konsideratë dhe i japin rëndësinë e duhur të gjitha kushteve, të dhënave dhe provave që lidhen me procedurën administrative.”*

Parimi i deburokratizimit dhe i efijencës, i cili parashikohet në nenin 18, paragrafi 2, i Kodit të Procedurës Administrative ku parashikohet se: *“Procedura administrative zhvillohet sa më shpejt të jetë e mundur, por jo më vonë se afati kohor i parashikuar me ligj për të, me sa më pak kosto për organin publik dhe për palët, në mënyrë që të arrihet çfarë është e nevojshme për një rezultat të ligjshëm”.* Gjatë hetimit administrativ ka rezultuar se veprimtaria administrative e Agjencisë Kombëtare të Mbrojtjes Civile, nuk është zhvilluar në përputhje me parimet ligjore mbi bazë të të cilit është normuar veprimtaria e këtij organi. Ushtrimi i detyrave sikurse parashikuar në ligj, është i detyrueshëm në këtë situatë në të cilën ndodhet çështja e prezantuar, pasi Agjencia Kombëtare e Mbrojtjes Civile si një nga organet shtetërore të përcaktuara në ligj është përgjegjëse, ndër të tjera, edhe për riaftësimin e gjendjes së shkaktuar nga fatkeqësia si dhe duhet të bashkërendojë punën jo vetëm për vlerësimin e dëmeve të shkaktuara por edhe për riaftësimin nga fatkeqësitë natyrore ose fatkeqësi të tjera, në përputhje me aktet nënligjore përkatëse.

Evidentojmë faktin se gjatë hetimit administrativ lidhur me rastin ka rezultuar se ka patur veprime apo mosveprime nga Agjencia Kombëtare e Mbrojtjes Civile, të cilat nuk kanë qenë në korrelacion me kryerjen e detyrave funksionale dhe në përputhje me kompetencat e këtij organi, sikurse janë të

përcaktuara me ligj, me akt nënligjor, si dhe veprimet administrative të nxjerra në zbatim të tyre, ushtrimi i të cilave është i detyrueshëm¹ për të.

Gjatë trajtimit të kësaj çështjeje është me vend të sjellim në vëmendje, parimin e përgjegjësisë në veprimtarinë e organeve publike të parashikuar në nenin 15, të Kodit të Procedurave Administrative, ku parashikohet shprehimisht se: *“Organet publike dhe nëpunësit e tyre, kur kryejnë një procedurë administrative, mbajnë përgjegjësi për dëmet që u shkaktajnë palëve, në përputhje me legjislacionin në fuqi”*.

Mosveprimi në këtë kuptim, vendos AKMC-në në kushtet e parashikuara në ligjin nr. 8510 datë 15.07.1999, *“Për përgjegjësinë jashtëkontraktore të organeve të administratës publike”*, të ndryshuar, (ligji nr.8510/1999), pasi realisht ankuesit i është shkaktuar një dëm pasuror, në kushtet e trajtimit jo në përputhje me parashikimet ligjore të kësaj çështjeje. Në kuptim të përgjegjësisë jashtëkontraktore, si një detyrim i organeve të administratës shtetërore, për të shpërblyer dëmin që i është shkaktuar interesave të ankuesit si person privat, në ushtrim e sipër të funksioneve tuaja publike, rasti në fjalë parashikohet në nenin 3, paragrafi “a”, të ligjit nr.8510/1999, ku parashikohet se: *“Organet e administratës shtetërore përgjigjen për dëmet që u shkaktajnë personave fizikë a juridikë private, në rastet që vijojnë, ... -Kur kryejnë veprime a mosveprime të kundërligjshme”*. Kujtojmë se, organet e administratës shtetërore janë të detyruara që qytetarëve t’u sigurojnë, realizim të drejtë dhe efikas të të drejtave, lirive kushtetuese e ligjore, si dhe interesave të tyre të ligjshme gjatë një procedure administrative. Të drejta dhe interesa këto të vërtetuara dhe të njohura me ligj. Në ushtrimin e veprimtarisë, AKMC-ja duhet të udhëhiqet nga parimi i ligjshmërisë dhe përgjegjshmërisë në kryerjen e detyrave funksionale të përcaktuara. Kjo pasi çdo organ administrativ duhet ta mbështesë veprimtarinë e tij administrative tek parashikimet ligjore e nënligjore, si dhe të përgjigjet për veprimet e tij tek autoritete të tjerë administrativë, legjislativë ose juridikë. Përgjegjshmëri do të thotë gjithashtu që asnjë autoritet nuk duhet të përjashtohet nga hetimi, duke përfshirë hetim nga gjykatat, ankim tek një organ administrativ më i lartë, investigim nga Avokati i Popullit, inspektim nga një bord ose komision special dhe hetim nga një komision parlamentar. Përgjegjshmëria është një instrument që tregon nëse respektohen parimet e ligjshmërisë, të qenit i hapur, parimi i transparencës, parimi i paanësisë dhe barazisë para ligjit.

¹ Neni 22/2 i Kodit të Procedurës Administrative.

Përgjegjshmëria është esenciale për të siguruar vlera si efienca, efektiviteti, besueshmëria dhe parashikueshmëria e administratës publike.

Mbi këtë bazë dhe në përputhje me parashikimet e bëra në nenet 5 dhe 8, të ligjit nr. 8510/1999, ju si organ publik, duhet tashmë që të filloni një procedurë administrative për njohjen e demit që i keni shkaktuar z. P. H., duke marrë për bazë edhe dispozitat respektive të Kodit Civil, për shkaktimin e demit, si dhe nxjerrjen e përgjegjësiwe përkatëse.

Në vijim të analizës sonë, theksojmë se, në kuadër të bashkëpunimit gjatë procesit të zhvillimit të hetimit administrativ, evidentojmë faktin se gjatë komunikimit institucional me Agjencinë Kombëtare të Mbrojtjes Civile, ka rezultuar se edhe pse janë kthyer përgjigje në aspektin formal lidhur me kërkesat për shpjegime apo informacion të dërguara nga Avokati i Popullit, në vlerësimin tonë ato nuk mund të konsiderohen të tilla në aspektin substancial. Kështu në përgjigjet e dhëna nga Agjencia Kombëtare e Mbrojtjes Civile është mjaftuar vetëm në përmendjen e faktit se ka pasur një rivlerësim të situatës së ankuesit dhe se nuk është vënë në dispozicion dokumentacioni tekniko-ligjor nga njësiti e qeverisjes vendore. Gjithashtu, nuk i është kthyer përgjigje në mënyrë të përsëritur, sikurse kërkuar, çështjeve të specifikuar për informacion nga ana e Institucionit të Avokatit të Popullit në funksion të përcaktimit të fakteve dhe rrethanave të cilat kanë rëndësi për zgjidhjen e drejtë të çështjes, duke përsëritur në thelb të njëjtat përgjigje.

Duke e konsideruar refuzues qëndrimin e mbajtur prej Agjencisë Kombëtare të Mbrojtjes Civile në më shumë se në një rast, çmojmë se ky qëndrim ka cenuar një ndër parimet më të rëndësishme, parimin e bashkëpunimit ndërmjet organeve të administratës publike.

Parimi i bashkëpunimit ndërmjet organeve të administratës publike, është sanksionuar si në parimet e Kodit të Proedurës Administrative, ashtu edhe në ligjin nr. 90/2012 “Për organizimin dhe funksionimin e organeve të administratës shtetërore”. Neni 3, i këtij ligji parashikon se: 1. *Administrata shtetërore organizohet dhe funksionon sipas parimeve të: unitetit dhe hierarkisë; llogaridhënies; dekoncentrimit; qartësisë në përcaktimin dhe shpërndarjen e përgjegjësisë; ekonomisë, efiençës dhe efektivitetit, si dhe bashkëpunimit ndërmjet institucioneve të administratës shtetërore. Sipas parimit të bashkëpunimit, organet, institucionet dhe njësitë administrative, si*

dhe nëpunësit publikë, në të gjitha nivelet e administratës, bashkëpunojnë ndërmjet tyre, si dhe me organet e institucionet e pavarura, për arritjen e objektivave ligjorë që u janë besuar, në përputhje me ligjin”.

Në këtë kontekst, sqarojmë se bashkëpunimi gjatë hetimit administrativ është i lidhur ngushtësisht me parimin e transparencës dhe atë të llogaridhënies. Organet e administratës publike janë të detyruara të bashkëpunojnë për të mbështetur organin publik që kryen hetimin administrativ në funksion të përcaktimit të fakteve dhe rrethanave të çështjes. Transparenca dhe llogaridhënia janë dy nga parimet kryesore të mirëqeverisjes në administratën publike. Misioni i institucionit të Avokatit të Popullit në këtë drejtim është të kontribuojë në transparencën dhe llogaridhënien e organeve publike sa i përket ushtrimit të veprimtarisë administrative nga ana e tyre.

Mungesa e informacionit dhe e dokumentacionit, si dhe dërgimi i përgjigjeve të pjesshme, apo tej afatit të përcaktuar dhe atij të arsyeshëm ligjor, sjell zvarritjen e procesit administrativ dhe mohimin e të drejtës së qytetarëve për të gëzuar efektivisht të drejtat e tyre kushtetuese dhe për të përdorur mekanizmat kushtetues për garantimin e tyre. Kjo gjithashtu minon besimin e qytetarëve tek shteti i së drejtës dhe administrata shtetërore ndërkohë që të gjitha përpjekjet në nivel evropian por edhe të Këshillit të Evropës janë të drejtura për nga ruajtja e besimit të publikut dhe përmirësimi i këtij indikator.

Avokati i Popullit është një organ që kryen një rregullim institucional të shtetit të së drejtës duke kryer dhe promovuar standartet e një procesi të rregullt ligjor i shtrirë ky te tre pushtet: legjislativ, ekzekutiv dhe gjyqësor. Avokati i Popullit si mekanizëm i shtetit të së drejtës me kompetenca fleksibël ndihmon në ruajtjen e themeleve të këtij të fundit dhe se Avokati i Popullit gjithashtu luan një rol thelbësor në sigurimin e mirëqeverisjes. Përmes pavarësisë dhe paanshmërisë së tij, institucioni i Avokatit të Popullit është një faktor i rëndësishëm në qeverisjen publike, veçanërisht sot kur funksionet e institucioneve të Avokatit të Popullit janë zgjeruar në lidhje me keqadministrimin dhe sundimin e ligjit.

Në këtë këndvështrim, duam t’iu kujtojmë përkufizimin tashmë të pranuar nga Parlamenti Europian, në lidhje me keqadministrimin nga ana e organeve të administratës publike, sipas të cilit: *“Keqadministrimi ndodh kur një organ publik, nuk vepron në përputhje me një rregull apo princip, i cili është i*

detyrueshëm për të”. Në këtë aspekt, theksojmë se prej më shumë se 14 vitesh, nuk është kryer asnjë lloj veprimi nga ana e AKMC-së. Edhe sot pas më shumë se 23 vitesh, problematika e ankuesit vijon ende.

Referuar rastit në hetim, nuk rezulton që Agjencia Kombëtare e Mbrojtjes Civile si një organ administrativ të ketë zbatuar detyrimet ligjore në kuadër të sigurimit të një procesi të rregullt ligjor.

Detyrimi për një proces të rregullt ligjor buron edhe nga mekanizmat ndërkombëtarë, si Konventa Evropiane e të Drejtave të Njeriut (neni 6 i saj), i cili kërkon detyrimisht aplikim rigoroz nga instrumentat e brendshëm të një shteti.

Në respektim të këtij parashikimi, e drejta për një proces të rregullt ligjor është ngritur në nivel Kushtetues. Konkretisht neni 42, pika 1, e Kushtetutës, parashikon se: *“Liria, prona dhe të drejtat e njohura me Kushtetutë dhe me ligj nuk mund të cenohen pa një proces të rregullt ligjor”*, ndërsa neni 15, pika 2, e Kushtetutës parashikon se: *“Organet e pushtetit publik, në përmbushje të detyrave të tyre duhet të respektojnë të drejtat dhe liritë themelore të njeriut, si dhe të kontribuojnë në realizimin e tyre”*.

Në analizë të parashikimeve Kushtetuese rezulton se ankuesi, për shkaqe të pavarura nga ai, nuk ka marrë një vendim përfundimtar në një procedurë administrative, në një kohë që ka respektuar të gjitha detyrimet që rrjedhin nga legjislacioni përkatës, e për rrjedhojë ai nuk i gëzon të drejtat që i garanton legjislacioni në fuqi. Institucioni ynë vlerëson se vonesa në trajtimin e praktikës së shtetasit P. H., kufizon liritë dhe të drejtat e tij të garantuara nga Kushtetuta dhe ligji, e më konkretisht, të drejtën e pronësisë.

Një tjetër çështje që sjellim në vëmendje për shkak të zgjatjes së procedurës administrative është cënimi i parimit të sigurisë juridike.

Siguria juridike nënkupton, veç të tjerash, besueshmërinë e qytetarëve tek shteti dhe pandryshueshmërinë e ligjit për marrëdhëniet e rregulluara. Organet e administratës nuk mund të përkeqësojnë në mënyrë të paarsyeshme gjendjen ligjore të personave, të mohojnë të drejtat e fituara ose të shpërfillin interesat legjitime të tyre.

Besimi që ka qytetari në situatën e favorshme ligjore paraqitet i rëndësishëm jo vetëm për t'u mbrojtur nga normat dhe parimet kushtetuese por edhe nga veprimtaria e administratës gjatë veprimtarisë së saj, e cila duhet të garantojë ligjshmërinë e veprimeve që shteti kryen me qytetarët e tij, sigurinë juridike se qytetari është objekt i veprimeve të ligjshme dhe se institucionet shtetërore do i garantojnë të drejtat dhe liritë themelore të tij.

Shkelja e të drejtave të mësipërme, sjell në marrëdhënie me shtetasit një sërë problematikash, duke filluar që nga humbja e besimit të qytetarëve tek organet e administratës publike, e deri tek rreziku i përballjes së organeve të administratës me padi civile për dëm jashtëkontrator, që mund t'i jetë shkaktuar shtetasve, nga shkelja e të drejtave të sipërpërmendura.

Organet e administratës publike duhet të bëjnë përpjekjet maksimale për zhvillimin e një procesi të rregullt ligjor e në përputhje me nenin 6/1 të KEDNJ-së. Kjo procedurë, nuk është përfunduar në mënyrë të rregullt dhe nga një hetim i thelluar administrativ, nga ana e Agjencisë Kombëtare të Mbrojtjes Civile pa asnjë shkak të justifikuar ligjërisht, edhe pse është kërkuar vazhdimisht përfundimi i saj.

Sa sipër, ky institucion gjendet në shkelje të procesit të rregullt ligjor, në zhvillimin e procesit administrativ, në kushtet që edhe pse kanë kaluar më shumë se 23 vite, akoma nuk është adresuar dhe trajtuar në mënyrë përfundimtare rasti i ankuesit. Por, që nga ajo kohë e deri më sot nuk është ndërmarrë më asnjë veprim tjetër nga ana e AKMC-së në përmbushje të këtij detyrimi, e për pasojë jemi në kushtet kur nuk është mundësuar ende akordimi i plotë i ndihmës financiare për ankuesin P. H..

Bazuar në nenin 63, paragrafi 3, të Kushtetutës së Republikës së Shqipërisë, në të cilin parashikohet se: *“Avokati i Popullit ka të drejtë të bëjë rekomandime dhe të propozojë masa kur konstaton shkelje të të drejtave dhe lirive nga administrata publike”*, si dhe nenin 21, shkronja “b”, të ligjit nr. 8454, datë 04.02.1999, “Për Avokatin e Popullit”, të ndryshuar, në të cilin parashikohet se: *“Pas përfundimit të hetimeve, Avokati i Popullit kryen këto veprime..., b) paraqet rekomandime për vënien në vend të së drejtës së shkelur tek organi administrativ që, sipas tij, ka shkaktuar shkelje të të drejtave dhe lirive”, c) Avokati i Popullit paraqet rekomandime për marrje*

masash për vënien në vend të së drejtës së shkelur tek organi administrativ që ka shkaktuar shkeljen”;

REKOMANDOJMË

1. Marrjen e masave për akordimin e vlerës së pashlyer të ndihmës financiare për shtetasin P. H., banesa e të cilit është dëmtuar nga fatkeqësi natyrore, konkretisht si pasojë e rrëshqitjes masive të tokës në fshatin Velçan, Njësia Administrative Velçan, Pogradec.
2. Marrjen e masave lidhur me nxjerrjen e përgjegjësisë dhe evidentimin e personave që kanë çuar në cenimin e së drejtës së ankuesit duke mos vijuar procedurën administrative të çeljes së fondeve për dhënien e plotë të ndihmës financiare për shtetasin P. H., lidhur me dëmtimin që banesa e tij ka pësuar nga rrëshqitja e dheut.
3. Marrjen e masave administrative dhe ligjore për mospërsëritjen e situatave të tilla në të ardhmen, pra të mosveprimit të institucionit tuaj, duke mos respektuar procedurat ligjore dhe të drejtat e shtetasve.
4. Shpërblimin e plotë të dëmit të shkaktuar ankuesit sipas parashikimeve e vlerës së parashikuar nga legjislacioni në fuqi.
5. Marrjen e masave përkatëse për të adresuar mungesën e komunikimit korrekt me institucionin e Avokatit të Popullit sa i përket kërkesave për informacion, në lidhje me të cilat përgjigjet kanë rezultuar me përmbajtje të paplota në disa aspekte, duke nxjerrë personat përgjegjës.

Në zbatim të nenit 22, të ligjit nr. 8454, datë 04.02.1999, “Për Avokatin e Popullit”, të ndryshuar, brenda 30 ditësh nga marrja e këtij rekomandimi lutemi të na vini në dijeni mbi qëndrimin tuaj ndaj këtij rekomandimi si dhe masat e marra për rivendosjen në vend të së drejtës së shkelur.

Duke ju falenderuar për bashkëpunimin!

K O M I S I O N E R E

ERINDA MELI